

**PRIJEDLOG
ZAKONA O BORAVIŠTU**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj: 85/2010- pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Osnovna pitanja u vezi prebivališta i boravišta građana uređena su odredbama Zakona o prebivalištu i boravištu građana ("Narodne novine" broj: 53/91, 26/93, 29/94 i 11/2000) i Pravilnika o obrascima i evidenciji prijave prebivališta i boravišta građana ("Narodne novine" broj: 54/91, 67/96, 149/2002, 155/2008 i 26/2009), kojeg je ministar unutarnjih poslova donio na temelju odredbi navedenog Zakona.

Navedenim propisima definirano je prebivalište i boravište građana, propisani su postupak i uvjeti za prijavu i odjavu prebivališta, prijavu boravišta, prijavu promjene adrese stanovanja, sadržaj obrazaca prijave i odjave prebivališta, kao i način vođenja evidencija o navedenim prijavama odnosno odjavama.

Odredbom članka 2. stavka 1. osnovnog teksta Zakona o prebivalištu i boravištu građana ("Narodne novine" broj: 53/91) prebivalište je bilo definirano kao mjesto u kojem se građanin naselio s namjerom da u njemu stalno živi i u kojem ima osigurano stalno stanovanje, dok je odredbom stavka 2. istoga članka propisano da se smatra da građanin ima osigurano stalno stanovanje ako ima useljiv stan po osnovi vlasništva, ugovora o najmu, podnajmu ili drugoj valjanoj pravnoj osnovi.

Nakon što je Ustavni sud Republike Hrvatske u postupku ocjene ustavnosti Zakona o prebivalištu i boravištu građana 2000. godine ukinuo odredbu članka 2. stavka 1. Zakona u dijelu koji glasi: "i u kojem ima osigurano stalno stanovanje", prebivalište je definirano kao mjesto u kojem se građanin naselio s namjerom da u njemu stalno živi.

Pored toga, Ustavni sud Republike Hrvatske je ukinuo i odredbu članka 2. stavka 2. Zakona koja je propisivala uvjete pod kojima se smatra da osoba ima osigurano stalno stanovanje (useljiv stan po osnovi vlasništva, ugovora o najmu, podnajmu ili drugoj valjanoj pravnoj osnovi), kao jedan od preduvjeta za prijavu prebivališta.

Također je ukinuta i odredba članka 13. stavka 2. koja je propisivala mogućnost odbijanja prijave prebivališta ako se ne podnesu dokazi o zaposlenju ili izvoru prihoda ("Narodne novine" broj: 11/2000 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

Važeći Zakon o prebivalištu i boravištu građana ne predviđa mogućnost odjave prebivališta osobe bez njezina osobnog zahtjeva, pa se tako često događa da osobe koje nemaju nikakve veze s prijavljenim prebivalištem (ne stanuju na prijavljenoj adresi) i dalje imaju isprave u kojima je ispisana adresa na kojoj ne stanuju i ostvaruju prava koja proizlaze s osnove prebivališta.

Navedeno dovodi do određenih problema pri sastavljanju popisa birača, izdavanja javnih isprava s netočnim podacima, nemogućnosti pronalaska osoba od strane sudova i drugih državnih tijela i slično. Evidencija prebivališta i boravišta građana mora odgovarati stvarnom stanju nastanjenja građana, s obzirom da se na prebivalištu temelji niz prava propisanih posebnim propisima kao što su primjerice porezni propisi, propisi o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju, propisi o socijalnoj skrbi, propisi koji reguliraju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i drugi.

Građani koji u zakonom utvrđenom roku ne prijave promjene vezane uz svoje prebivalište ili boravište čine prekršaj koji je teško sankcionirati jer se osobe nalaze na nepoznatim adresama, najčešće u inozemstvu, a pri tome se i nadalje vode u evidenciji prebivališta.

Zbog naprijed navedenih manjkavosti u važećem Zakonu o prebivalištu i boravištu građana predlaže se donošenje Zakona o boravištu kojim će se nastojati ukloniti poteškoće koje su nastajale u primjeni važećeg Zakona, a evidenciju prebivališta i boravišta građana u što većoj mjeri uskladiti sa stvarnim stanjem.

Predloženim Zakonom o boravištu uvode se pojmovi trajnog i privremenog boravišta, s obzirom da Ustav Republike Hrvatske u članku 32. propisuje da svatko tko se zakonito nalazi na teritoriju Republike Hrvatske ima pravo slobodno se kretati i birati boravište, odnosno Ustav koristi pojam boravište.

Trajno boravište definira se kao mjesto i adresa na kojoj se osoba trajno nastanila radi ostvarivanja svojih prava i obveza vezanih uz životne interese kao što su obiteljski, profesionalni, ekonomski, socijalni, kulturni i drugi interesi, dok je privremeno boravište definirano kao mjesto i adresa u Republici Hrvatskoj gdje osoba privremeno boravi bez namjere da se u njemu trajno nastani.

Važeći Zakon o prebivalištu i boravištu građana ne rješava pitanje utvrđivanja trajnog boravišta osobama koje su korisnici usluga skrbi u raznim ustanovama, a koje nemaju mjesto stanovanja niti sredstava kojima bi mogle namiriti potrebu stanovanja (beskućnici), i nemaju uvjete za prijavu trajnog boravišta pod uvjetima koje propisuje Zakon. Naime, u primjeni važećeg Zakona uočeni su problemi koji se očituju u tome da se prenoćišta i druge ustanove koje tim kategorijama osoba pružaju usluge smještaja protive tome da se osobama kojima pružaju svoje usluge utvrdi trajno boravište na adresama tih ustanova.

Predloženim Zakonom policijskim upravama i postajama Ministarstva unutarnjih poslova daje se nadležnost za donošenje rješenja kojim će utvrditi trajno boravište osobama koje nemaju mjesto stanovanja niti sredstava kojima bi mogle namiriti potrebu stanovanja i to na adresama tijela ili ustanova u kojima ostvaruju pravo na smještaj, jer je to jedina adresa s kojom su te osobe na neki način povezane i na kojoj ih se eventualno može pronaći.

O obavljenoj prijavi trajnog boravišta policijska uprava ili postaja će obavijestiti tijelo ili ustanovu u kojoj beskućnik ostvaruje smještaj. Kada tijelo ili ustanova dostavi obavijest da beskućnik kod njih više ne ostvaruje pravo na smještaj, policijska uprava ili postaja će ga odjaviti s adrese tijela ili ustanove.

Hrvatski sabor je na sjednici održanoj 13. srpnja 2007. godine donio Migracijsku politiku Republike Hrvatske za 2007./2008. godinu, a među mjerama i aktivnostima za provedbu migracijske politike je i mjera kojom se zahtijeva propisivanje obveze odjave hrvatskih državljana prilikom odlaska iz zemlje na razdoblje dulje od godinu dana. Stoga je predloženim Zakonom za građane koji napuštaju trajno boravište u trajanju duljem od godinu dana, radi privremenog odlaska u inozemstvo, propisana obveza obavješćivanja o tome policijske uprave ili postaje na čijem području imaju prijavljeno trajno boravište ili nadležnu diplomatsku misiju - konzularno predstavništvo Republike Hrvatske. Nakon povratka u Republiku Hrvatsku građani su o tome dužni obavijestiti policijsku upravu ili postaju na čijem području imaju prijavljeno trajno boravište.

Odredbom članka 32. Ustava Republike Hrvatske propisano je da svatko tko se zakonito nalazi na teritoriju Republike Hrvatske ima pravo slobodno se kretati i birati boravište. Sukladno navedenoj ustavnoj odredbi građanin će prilikom prijave trajnog i privremenog boravišta i promjene adrese stanovanja davati pisanu izjavu da se u mjestu i na adresi trajnog ili privremenog boravišta nastanio.

Time se građanima neće ograničavati pravo na slobodno kretanje i biranje boravišta, već se samo tražiti da potvrde da u mjestu i na adresi gdje prijavljuju trajno ili privremeno boravište imaju osigurane uvjete stanovanja, što je nužna pretpostavka da bi se negdje moglo boraviti.

U slučaju sumnje u danu izjavu, (primjerice: osoba navodi adresu na kojoj nema nikakvih stambenih objekata i sl.) prije evidentiranja prijave u zbirci podataka o trajnom i privremenom boravištu, policijska uprava ili postaja imat će ovlast izvršiti terensku provjeru na toj adresi radi utvrđivanja istinitosti izjave. Policijska uprava ili postaja će također imati ovlast izvršiti terensku provjeru i u slučaju prijave trajnog i privremenog boravišta osobe koja dolazi iz druge države, kako bi se utvrdilo je li se osoba nastanila u Republici Hrvatskoj. Ako se terenskom provjerom utvrdi da na adresi na koju osoba želi izvršiti prijavu nema stambenih objekata ili da se osoba nije nastanila na adresi na kojoj želi izvršiti prijavu, policijska uprava ili postaja u zbirci podataka o trajnom i privremenom boravištu neće evidentirati prijavu trajnog ili privremenog boravišta ili promjene adrese stanovanja. Stranci će o tome dostaviti pisanu obavijest na adresu koju je u obrascu prijave navela kao adresu s koje se doseljava na novu adresu koju želi prijaviti. Protiv takvog postupanja policijske uprave ili postaje osoba će moći izjaviti prigovor čelniku policijske uprave ili postaje, po kojem prigovoru će se dalje postupati u skladu s odredbama Zakona o općem upravnom postupku.

Predloženim Zakonom se uređuju postupci brisanja upisa u zbirku podataka o trajnom i privremenom boravištu osoba za koje se ispostavi da na prijavljenoj adresi nisu nikad živjele kao i za osobe koje su živjele na adresi prijavljenog boravišta, ali su odselile u neko drugo mjesto u Republici Hrvatskoj ili su iselile iz Republike Hrvatske, a nisu prijavile promjenu trajnog boravišta odnosno odjavile boravište u Republici Hrvatskoj.

Postupci brisanja pokretat će se po službenoj dužnosti na temelju podataka koje utvrdi sama policijska uprava ili postaja ili podataka koje joj dostave tijela javne vlasti ili zainteresirane pravne ili fizičke osobe. Iznimno, postupci brisanja neće se provoditi za osobe koje su na privremenom radu ili školovanju u inozemstvu, ako su svoj odlazak prijavile u skladu s odredbama ovoga Zakona, kao ni za osobe koje su obuhvaćene programom obnove ili stambenog zbrinjavanja, ako im nekretnina još nije obnovljena, vraćena ili nisu na drugi način stambeno zbrinute u Republici Hrvatskoj.

Ako u provođenju postupka brisanja upisa u zbirku podataka o trajnom i privremenom boravištu policijska uprava ili postaja dođe do podatka o mjestu u Republici Hrvatskoj u kojem osoba neprijavljeno živi, obavijestit će mjesno nadležnu policijsku upravu ili postaju, koja će osobu upozoriti na obvezu prijave trajnog boravišta i pravne posljedice neizvršenja te obveze.

Predloženim Zakonom propisana je obveza policijskoj upravi ili postaji da prije brisanja upisa u zbirku podataka o trajnom i privremenom boravištu utvrdi sve činjenice i okolnosti na temelju kojih može nedvojbeno zaključiti živi li osoba na adresi prijavljenog trajnog boravišta te je propisano koje činjenice policijska uprava ili postaja naročito mora utvrditi.

Nadalje, predloženim Zakonom propisano je koje sve podatke sadrži zbirka podataka o trajnom i privremenom boravištu i pod kojim uvjetima se može obavljati obrada osobnih podataka sadržanih u navedenoj zbirci te davati osobni podaci korisnicima podataka.

U odnosu na važeći Zakon o prebivalištu i boravištu građana, predloženim Zakonom propisane su strože prekršajno-pravne sankcije za osobe koje ne postupaju u skladu s njegovim odredbama.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

PRIJEDLOG ZAKONA O BORAVIŠTU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuju se uvjeti prijave i odjave trajnog boravišta, privremenog boravišta i promjene adrese stanovanja hrvatskih državljana, vođenje zbirke podataka o trajnom i privremenom boravištu i promjenama adrese stanovanja te postupci brisanja i promjena tih podataka.

Članak 2.

Trajno boravište je mjesto i adresa u Republici Hrvatskoj na kojoj se osoba trajno nastanila radi ostvarivanja svojih prava i obveza vezanih uz životne interese kao što su obiteljski, profesionalni, ekonomski, socijalni, kulturni i drugi interesi.

Privremeno boravište je mjesto i adresa u Republici Hrvatskoj gdje osoba privremeno boravi bez namjere da se u njemu trajno nastani.

Privremeno boravište može se prijaviti i u mjestu trajnog boravišta, ali na adresi različitoj od adrese trajnog boravišta.

Privremeno boravište u Republici Hrvatskoj mogu imati i hrvatski državljani koji žive ili borave u inozemstvu.

Privremeno boravište se prijavljuje ako traje dulje od 3 mjeseca ili je uvjetovano ostvarivanjem samo pojedinih prava i obveza vezanih uz životne interese (zaposlenje, obrazovanje, dugotrajno liječenje i druge interese).

Mjesto u smislu ovoga Zakona je grad ili općina i naselje koje je u sastavu grada ili općine, sukladno propisima o područnom ustrojstvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Adresa u smislu ovoga Zakona je ulica ili trg i kućni broj evidentiran u registru prostornih jedinica što ga vodi nadležno tijelo.

Na adresu koja nije evidentirana u registru prostornih jedinica ne može se izvršiti prijava trajnog ili privremenog boravišta niti promjena adrese stanovanja (u daljnjem tekstu: nepostojeća adresa).

Članak 3.

Trajno i privremeno boravište te promjenu adrese stanovanja obavezno se prijavljuje policijskoj upravi ili postaji Ministarstva unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: nadležno tijelo), nadležnoj prema mjestu u kojem osoba ima trajno ili privremeno boravište ili u kojem mijenja adresu stanovanja.

Osobi koja mijenja trajno ili privremeno boravište, nadležno tijelo će po službenoj dužnosti evidentirati odjavu prethodnog trajnog ili privremenog boravišta.

Osoba koja se iseljava iz Republike Hrvatske dužna je odjaviti trajno boravište. Odjava trajnog boravišta podnosi se prije iseljenja. Ako osoba propusti odjaviti trajno boravište prije iseljenja, odjavu mora zatražiti u roku od 15 dana od dana useljenja u drugu državu putem nadležne diplomatske misije - konzularnog ureda Republike Hrvatske u toj državi.

Evidentiranje odjave trajnog boravišta osobe koja se iseljava iz Republike Hrvatske obavlja nadležno tijelo s čijeg područja je osoba odjavila trajno boravište.

Ako osoba napušta trajno boravište u trajanju duljem od godinu dana, radi privremenog odlaska u inozemstvo, dužna je to prijaviti nadležnom tijelu na čijem području ima prijavljeno trajno boravište, neposredno ili putem nadležne diplomatske misije – konzularnog ureda Republike Hrvatske u inozemstvu.

Osoba iz stavka 5. ovoga članka, dužna je u roku od 15 dana od dana povratka u Republiku Hrvatsku to prijaviti nadležnom tijelu na čijem području ima prijavljeno trajno boravište.

Smatra se da osoba boravi u inozemstvu duže od godinu dana i u slučaju kada ona povremeno dolazi u Republiku Hrvatsku, ali u razdoblju od godinu dana ne boravi u Republici Hrvatskoj ukupno dulje od tri mjeseca.

II. UVJETI I POSTUPAK PRIJAVE I ODJAVE TRAJNOG BORAVIŠTA, PRIJAVE PRIVREMENOG BORAVIŠTA I PROMJENE ADRESE STANOVANJA

Članak 4.

Prijava trajnog boravišta, privremenog boravišta i promjene adrese stanovanja podnosi se u roku od 15 dana od dana nastanjenja u mjestu trajnog boravišta odnosno od dana dolaska u mjesto privremenog boravišta ili na novu adresu stanovanja.

Privremeno boravište može se prijaviti na razdoblje do godinu dana.

Ako osoba u mjestu prijavljenog privremenog boravišta namjerava boraviti i nakon isteka roka od godine dana, dužna je u roku od 15 dana od isteka toga roka produžiti prijavu privremenog boravišta, s time da privremeno boravište ne može trajati duže od dvije godine.

Iznimno od stavka 3. ovoga članka, privremeno boravište osoba koje se obrazuju ili koje u mjestu privremenog boravišta obavljaju poslove koji nisu trajnog karaktera, kao i osoba smještenih u raznim ustanovama, može trajati koliko traje obrazovanje, zaposlenje ili smještaj u ustanovama, o čemu osobe moraju priložiti odgovarajuću dokumentaciju.

O izvršenoj prijavi odnosno odjavi nadležno tijelo izdaje potvrdu.

Članak 5.

Prijava ili odjava trajnog ili privremenog boravišta ili prijava promjene adrese stanovanja podnosi se osobno.

Prijave za maloljetne osobe i osobe lišene poslovne sposobnosti te osobe s ograničenom poslovnom sposobnošću kad im na temelju zakona nije priznata poslovna sposobnost u upravnoj stvari koja je predmet postupka, podnose roditelji odnosno skrbnici.

Kada roditelji maloljetne osobe imaju prijavljeno trajno ili privremeno boravište na različitim adresama, trajno ili privremeno boravište maloljetne osobe prijavljuje se na adresi jednog roditelja, uz suglasnost drugog roditelja.

Ako roditelji maloljetne osobe ne žive u obiteljskoj zajednici, zahtjev podnosi roditelj s kojim maloljetna osoba živi na temelju odluke nadležnog tijela, a trajno boravište maloljetne osobe prijavljuje se na adresi tog roditelja.

Ako roditelji maloljetne osobe ne žive u obiteljskoj zajednici, a nije donesena odluka nadležnog tijela o tome s kojim će roditeljem maloljetna osoba živjeti, trajno boravište maloljetne osobe prijavljuje se na adresi roditelja s kojim živi, uz suglasnost centra za socijalnu skrb.

Članak 6.

Osobama koje nemaju mjesto stanovanja niti sredstava kojima bi mogle namiriti potrebu stanovanja (u daljnjem tekstu: beskućnici), nadležno tijelo će rješenjem utvrditi trajno boravište prema adresi tijela ili ustanove u kojoj ostvaruju pravo na smještaj.

Protiv rješenja o utvrđivanju trajnog boravišta tijela i ustanove iz stavka 1. ovoga članka mogu izjaviti žalbu Povjerenstvu za žalbe koje imenuje Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).

Povjerenstvo iz stavka 2. ovoga članka ima šest članova koje Vlada Republike Hrvatske imenuje iz reda osoba koje imaju najmanje pet godina radnog iskustva u vođenju upravnog postupka u upravnim područjima iz djelokruga unutarnjih poslova. Način rada Povjerenstva uređuje se poslovnikom.

Nakon obavijesti tijela ili ustanove o prestanku ostvarivanja prava na smještaj, nadležno tijelo će odjaviti beskućnika s adrese tijela ili ustanove.

O obavljenoj prijavi ili odjavi trajnog boravišta nadležno tijelo dužno je obavijestiti tijelo ili ustanovu iz stavka 1. ovoga članka.

Beskućnici koji ne koriste usluge tijela ili ustanova iz stavka 1. ovoga članka dužni su nadležnom tijelu prijaviti adresu za kontakt, koja može biti kod fizičke ili pravne osobe uz njihovu suglasnost ili broj poštanskog pretinca.

Članak 7.

Vojne osobe koje stanuju u vojarnama ili drugim vojnim ustanovama, osobe smještene u objektima posebne namjene ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, domovima za starije i nemoćne osobe, učeničkim i studentskim domovima kao i osobe smještene u kaznionicama, zatvorima, maloljetničkim zatvorima i odgojnim ustanovama, domovima za žrtve obiteljskog nasilja i skloništima za žrtve trgovanja ljudima, dužne su prijaviti privremeno boravište na adresama ustanova u kojima su smještene, sukladno pravilima o unutarnjem redu tih ustanova.

Članak 8.

Kod prijave i odjave trajnog i privremenog boravišta i prijave promjene adrese stanovanja osoba koja prijavljuje odnosno odjavljuje trajno ili privremeno boravište ili prijavljuje promjenu adrese stanovanja daje nadležnom tijelu podatke na propisanom obrascu.

Ministar nadležan za unutarnje poslove pravilnikom će propisati sadržaj obrazaca prijave i odjave trajnog boravišta, prijave privremenog boravišta i prijave promjene adrese stanovanja.

Propisane obrasce iz stavka 1. ovoga članka nadležno tijelo dužno je učiniti dostupnim osobama koje ih koriste u ostvarivanju svojih prava i obveza.

Članak 9.

Kod prijave i odjave trajnog i privremenog boravišta i prijave promjene adrese stanovanja, osoba daje na obrascu iz članka 8. ovoga Zakona sljedeće podatke:

- osobni identifikacijski broj i/ili matični broj građana,
- ime i prezime,
- rođeno prezime,
- ime roditelja,
- datum i mjesto rođenja, a za osobe rođene u inozemstvu i država rođenja,
- državljanstvo, ukoliko osoba uz hrvatsko državljanstvo ima i državljanstvo neke druge države,
- nacionalna pripadnost,
- zanimanje, školska ili stručna sprema,
- mjesto i adresa odakle osoba dolazi, a za osobu koja dolazi iz inozemstva i država iz koje dolazi,
- mjesto i adresa na koju se prijavljuje,
- broj članova obiteljske zajednice na čiju se adresu osoba prijavljuje te kat, površinu i broj stana na koji se prijavljuje,
- ime i prezime ili naziv i sjedište stanodavca te osobni identifikacijski broj i/ili matični broj stanodavca,
- datum podnošenja prijave ili odjave,
- potpis podnositelja prijave ili odjave.

Beskućnici kod prijave adrese za kontakt, osim podataka iz stavka 1. ovoga članka, daju nadležnom tijelu podatke o adresi za kontakt i imenu i prezimenu fizičke osobe ili nazivu i sjedištu pravne osobe kod koje prijavljuju adresu za kontakt te njihovu suglasnost ili broj poštanskog pretinca.

Osoba je dužna prilikom prijave i odjave iz stavaka 1. i 2. ovoga članka dati točne i istinite podatke.

Članak 10.

Prilikom prijave trajnog i privremenog boravišta i promjene adrese stanovanja osoba daje pisanu izjavu da se u mjestu i na adresi trajnog ili privremenog boravišta nastanila i da ima osigurane uvjete stanovanja.

Izjava iz stavka 1. ovoga članka daje se na obrascu iz članka 8. stavka 1. ovoga Zakona.

Osoba koja prijavljuje trajno ili privremeno boravište ili promjenu adrese stanovanja na adresi stanodavca dužna je pribaviti suglasnost stanodavca za prijavu.

U slučaju sumnje u danu izjavu iz stavka 1. ovoga članka i u slučaju prijave trajnog i privremenog boravišta osobe koja dolazi iz druge države, prije evidentiranja prijave, nadležno tijelo ima ovlast izvršiti terensku provjeru na toj adresi, radi utvrđivanja istinitosti izjave.

Nadležno tijelo neće evidentirati prijavu trajnog ili privremenog boravišta ili promjene adrese stanovanja ako terenskom provjerom utvrdi neistinitost dane izjave, odnosno ako se prijava ili promjena adrese odnosi na nepostojeću adresu.

U slučajevima iz stavka 5. ovoga članka, nadležno tijelo dužno je osobi na adresu navedenu na temelju članka 9. stavka 1. podstavka 9. ovoga Zakona dostaviti pisanu obavijest da njena prijava trajnog ili privremenog boravišta ili promjene adrese stanovanja nije evidentirana u zbirci podataka o trajnom i privremenom boravištu.

Protiv postupanja nadležnog tijela iz stavka 5. ovoga članka, osoba može izjaviti prigovor čelniku nadležnog tijela. Čelnik nadležnog tijela o izjavljenom prigovoru odlučuje rješenjem.

Protiv rješenja čelnika tijela iz stavka 7. ovoga članka, osoba može izjaviti žalbu Povjerenstvu.

Članak 11.

Pravne osobe, obrtnici i fizičke osobe koje pružaju usluge smještaja dužne su prijaviti nadležnom tijelu privremeno boravište osoba kojima pružaju usluge smještaja duže od tri mjeseca.

III. UTVRĐIVANJE STVARNOG TRAJNOG BORAVIŠTA, BRISANJE I ODJAVA IZ ZBIRKE PODATAKA O TRAJNOM I PRIVREMENOM BORAVIŠTU

Članak 12.

Nadležno tijelo će po službenoj dužnosti donijeti rješenje o brisanju upisa u zbirku podataka o trajnom i privremenom boravištu i promjeni adrese stanovanja ako terenskom provjerom utvrdi da osoba stvarno ne živi na prijavljenoj adresi ili o tome bude obaviješteno od strane tijela javne vlasti te drugih pravnih i fizičkih osoba.

Tijela javne vlasti koja u provođenju postupaka iz svoje nadležnosti dođu do saznanja da osoba ne živi na adresi prijavljenog trajnog boravišta, dužna su o tome izvijestiti nadležno tijelo.

Prije donošenja rješenja o brisanju upisa u zbirku podataka o trajnom i privremenom boravištu i promjeni adrese stanovanja, nadležno tijelo mora temeljito utvrditi sve činjenice i okolnosti na temelju kojih se može nedvojbeno zaključiti živi li osoba na adresi prijavljenog trajnog boravišta.

Da bi utvrdilo činjenice iz stavka 3. ovoga članka, nadležno tijelo mora:

- utvrditi je li osoba prodala ili na drugi način otuđila stambeni objekt na adresi prijavljenog trajnog boravišta,
- uzeti od stanodavca izjavu o trajnom boravištu osobe, ukoliko se radi o najmu stana,

- utvrditi stanuju li i drugi članovi uže obitelji na istoj adresi i ukoliko ne stanuju, postoje li za to opravdani razlozi,
- utvrditi je li osoba ili netko od članova uže obitelji zaposlen odnosno obavlja li profesionalnu djelatnost u mjestu prijavljenog trajnog boravišta ili drugdje na području Republike Hrvatske,
- utvrditi pohađaju li djeca predškolske i školske ustanove u mjestu prijavljenog trajnog boravišta,
- utvrditi je li osoba ili netko od članova kućanstva učlanjen i aktivno sudjeluje u sportskim, kulturnim i drugim ustanovama koje djeluju u mjestu prijavljenog trajnog boravišta,
- utvrditi ima li osoba prijavljeno trajno boravište u drugoj državi,
- utvrditi druge činjenice koje ukazuju na trajnu povezanost osobe s mjestom u kojem ima prijavljeno trajno boravište.

Nadležno tijelo će postupiti sukladno odredbama ovoga članka i u slučaju kada utvrdi da se osoba iselila s područja Republike Hrvatske, a nije odjavila trajno boravište kod nadležnog tijela ili putem nadležne diplomatske misije – konzularnog ureda Republike Hrvatske u inozemstvu.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, nadležno tijelo neće donijeti rješenje o brisanju upisa u zbirci podataka o trajnom i privremenom boravištu i promjeni adrese stanovanja za osobe koje su imale prijavljeno prebivalište sukladno propisima važećim do stupanja na snagu ovoga Zakona ako su:

- na privremenom radu ili školovanju u inozemstvu,
- obuhvaćene programom obnove ili stambenog zbrinjavanja, a nekretnina im još nije obnovljena, vraćena ili nisu na drugi način stambeno zbrinute u Republici Hrvatskoj.

Protiv rješenja iz stavka 1. i 5. ovoga članka osoba ima pravo žalbe Povjerenstvu.

Članak 13.

Ako tijekom provođenja postupka iz članka 12. ovoga Zakona nadležno tijelo dođe do saznanja da osoba stvarno trajno boravi na području drugog nadležnog tijela, o tome će bez odgode obavijestiti to tijelo.

Nadležno tijelo na čijem području osoba stvarno trajno boravi upozorit će osobu na obvezu prijave trajnog boravišta i pravne posljedice neizvršenja te obveze.

IV. ZBIRKA PODATAKA O TRAJNOM I PRIVREMENOM BORAVIŠTU I KORIŠTENJE PODATAKA

Članak 14.

Zbirku podataka o trajnom i privremenom boravištu vodi ministarstvo nadležno za unutarnje poslove.

Zbirka podataka o trajnom i privremenom boravištu sadrži podatke o:

- osobama koje imaju prijavljeno trajno boravište na području Republike Hrvatske,
- osobama koje su prijavile privremeno boravište na području Republike Hrvatske,
- osobama koje su odjavile trajno boravište zbog trajnog iseljenja iz Republike Hrvatske,
- osobama koje su nadležnom tijelu prijavile privremeni odlazak u inozemstvo koji traje duže od godinu dana,
- svim prijavljenim trajnim i privremenim boravištima,

- adresama za kontakt beskućnika i poštanskim pretincima,
- adresama za dostave u sudskim postupcima koje su osobe nadležnom tijelu prijavile sukladno odredbama propisa kojim je uređen parnični postupak.

Zbirka podataka iz stavka 1. ovoga članka vodi se na središnjem informacijskom sustavu ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, a adresni podaci moraju biti usklađeni s propisima kojima se uređuje vođenje prostornih jedinica.

Ministar nadležan za unutarnje poslove pravilnikom će propisati način vođenja zbirke podataka o trajnom i privremenom boravištu.

Ministarstvo nadležno za unutarnje poslove će nadležnom tijelu koje vodi popis birača elektroničkim putem, bez odgode, dostaviti podatke o svim promjenama u zbirci podataka o trajnom boravištu za osobe koje su navršile 18 godina života, sukladno odredbama zakona kojim se uređuje vođenje popisa birača.

Članak 15.

Obrada osobnih podataka sadržanih u zbirci podataka o trajnom i privremenom boravištu i davanje podataka iz te zbirke korisnicima obavlja se pod uvjetima propisanim zakonom kojim je uređena zaštita osobnih podataka.

V. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 16.

Novčanom kaznom od 500,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba:

1. koja u propisanom roku ne prijavi trajno ili privremeno boravište ili ne prijavi promjenu adrese stanovanja ili radi iseljenja iz Republike Hrvatske ne odjavi trajno boravište ili ne produži prijavu privremenog boravišta (članak 3. stavak 1. i 3. i članak 4. stavak 1. i 3.),
2. koja napušta trajno boravište u trajanju duljem od godinu dana, radi privremenog odlaska u inozemstvo, a o tome ne obavijestiti nadležno tijelo na čijem području ima prijavljeno trajno boravište, neposredno ili putem nadležne diplomatske misije - konzularnog ureda Republike Hrvatske u inozemstvu ili nadležno tijelo ne obavijesti o svojem povratku u Republiku Hrvatsku (članak 3., stavak 5. i 6.),
3. koja nema utvrđeno trajno boravište prema adresi tijela ili ustanove u kojoj ostvaruje pravo na smještaj, a ne prijavi nadležnom tijelu adresu za kontakt ili poštanski pretinac (članak 6. stavak 6.),
4. koja prilikom prijave i odjave trajnog i privremenog boravišta i promjene adrese stanovanja da netočne ili neistinite podatke (članak 9. stavak 3.),
5. koja prilikom prijave trajnog i privremenog boravišta i promjene adrese stanovanja da lažnu izjavu da se u mjestu i na adresi trajnog ili privremenog boravišta nastanila i da ima osigurane uvjete stanovanja (članak 10. stavak 1.).

Članak 17.

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba, obrtnik ili fizička osoba koja pruža usluge smještaja, a nadležnom tijelu ne prijavi privremeno boravište osoba kojima pruža usluge smještaja duže od tri mjeseca (članak 11.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prijave prebivališta i uobičajenog boravišta koje su izvršene prema odredbama Zakona o prebivalištu i boravištu građana ("Narodne novine" broj: 53/91 i 11/2000) smatraju se prijavama trajnog i privremenog boravišta u smislu odredbi ovoga Zakona.

Osobe koje su prijavile prebivalište prije stupanja na snagu ovoga Zakona dužne su u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona provjeriti podatke o svom prebivalištu kod nadležnog tijela ili na web stranicama ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, koje je dužno zabilježiti činjenicu provjere.

Ukoliko evidentirana adresa prebivališta osobe iz stavka 2. ovoga članka ne odgovara adresi na kojoj osoba sada živi, osoba je dužna nadležnom tijelu na čijem području živi prijaviti novo trajno boravište.

Protiv osoba koje u roku iz stavka 2. ovoga članka prijave trajno boravište u mjestu i na adresi gdje stvarno žive, neće se pokretati prekršajni postupak za prekršaj propisan ovim Zakonom.

Osobe koje se na dan stupanja na snagu ovoga Zakona nalaze u inozemstvu duže od godinu dana u smislu odredbe članka 3. stavka 5. ovoga Zakona ili su na privremenom radu ili školovanju u inozemstvu, dužne su u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona o tome obavijestiti nadležno tijelo na čijem području imaju prijavljeno trajno boravište, neposredno ili putem nadležne diplomatske misije – konzularnog ureda Republike Hrvatske.

Osobe koje su obuhvaćene programom obnove ili stambenog zbrinjavanja i nalaze se u inozemstvu, a nekretnina im još nije obnovljena, vraćena ili nisu na drugi način stambeno zbrinute u Republici Hrvatskoj, dužne su u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona o tome obavijestiti nadležno tijelo na čijem području imaju prijavljeno trajno boravište, neposredno ili putem nadležne diplomatske misije – konzularnog ureda Republike Hrvatske.

Za osobe iz stavka 2., 5. i 6. ovoga članka, koje u zakonskom roku ne provjere podatke odnosno ne obavijeste nadležno tijelo, u zbirci podataka o trajnom i privremenom boravištu u Republici Hrvatskoj upisat će se bilješka o neažurnom podatku trajnog boravišta.

Članak 19.

Propise iz članka 8. stavka 2. i članka 14. stavka 4. ovoga Zakona ministar nadležan za unutarnje poslove donijet će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Do donošenja propisa iz stavka 1. ovoga članka primjenjivat će se Pravilnik o obrascima i evidenciji prijave prebivališta i boravišta građana ("Narodne novine" broj: 54/91, 67/96 i 149/2002).

Članak 20.

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 21.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona pojam: "prebivalište" koji se koristi u važećim propisima smatra se trajnim boravištem, a pojam: "uobičajeno boravište" smatra se privremenim boravištem.

Članak 22.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o prebivalištu i boravištu građana ("Narodne novine" broj: 53/91 i 11/2000) i odredba članka 11. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona kojima su određene novčane kazne za privredne prijestupe i prekršaje ("Narodne novine" broj: 26/93).

Članak 23.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

V. OBRAZLOŽENJE POJEDINAČNIH ODREDBA

Članak 1. Ovom odredbom utvrđuje se što sve uređuje predloženi Zakon o boravištu.

Članak 2. Važećim Zakonom o prebivalištu i boravištu građana prebivalište je definirano kao mjesto u kojem se građanin naselio s namjerom da u njemu stalno živi. Kako je subjektivni element ove definicije odnosno namjeru življenja teško provjeriti, u predloženoj odredbi pojam "trajno boravište", kojim je zamijenjen pojam prebivalište, definiran je kao mjesto u kojem se osoba trajno nastanila radi ostvarivanja svojih prava i obveza vezanih uz životne interese kao što su obiteljski, profesionalni, ekonomski, socijalni, kulturni i drugi interesi.

Također je definirano i privremeno boravište kao mjesto i adresa u Republici Hrvatskoj gdje osoba privremeno boravi, izvan mjesta trajnog boravišta ili u mjestu trajnog boravišta ali na drugoj adresi. Privremeno boravište prijavljuje se nadležnoj policijskoj upravi ili postaji ako traje dulje od tri mjeseca. Privremeno boravište u Republici Hrvatskoj mogu imati i hrvatski državljani koji imaju trajno boravište u inozemstvu, a u Republici Hrvatskoj borave duže od tri mjeseca radi školovanja, posla, liječenja i sl.

S obzirom da je trajno i privremeno boravište definirano kao mjesto i adresa, odredbama ovoga članka definiran je pojam mjesta i adrese, kako ne bi bilo dvojbi što označava pojedini pojam.

Također je propisano da se na adrese koje nisu evidentirane u registru prostornih jedinica neće moći izvršiti prijava trajnog ili privremenog boravišta niti promjena adrese stanovanja.

Članak 3. Ovim odredbama propisana je mjesna nadležnost policijskih uprava i policijskih postaja Ministarstva unutarnjih poslova za provođenje postupka prijave trajnog boravišta, privremenog boravišta i promjene adrese stanovanja te odjave trajnog boravišta u slučaju iseljavanja iz Republike

Hrvatske. Kako bi se građanima olakšao postupak vezan uz odjavu ranijeg i prijavu novog trajnog boravišta propisano je da će policijska uprava ili postaja na čijem području građanin prijavljuje novo trajno boravište po službenoj dužnosti evidentirati odjavu prethodnog trajnog boravišta. Osobi koja se trajno iseljava iz Republike Hrvatske propisana je obveza odjave trajnog boravišta prije iseljenja, a ako to propusti učiniti odjavu može zatražiti i putem nadležne diplomatske misije – konzularnog ureda Republike Hrvatske u inozemstvu u roku od 15 dana od dana useljenja u drugu državu. Toj osobi će odjavu trajnog prebivališta evidentirati policijska uprava ili postaja na čijem području je osoba imala prijavljeno trajno boravište.

Odredbom stavka 5. građanina se obvezuje da u slučaju privremenog odlaska u inozemstvo, koji će potrajati dulje od godinu dana, o tome obavijestiti policijsku upravu ili postaju na čijem području ima prijavljeno trajno boravište ili najbližu diplomatsku misiju – konzularni ured Republike Hrvatske u inozemstvu, na čijem području boravi. Navedeno je u skladu s Migracijskom politikom Republike Hrvatske za 2007./2008. godinu, koju je Hrvatski sabor donio na sjednici održanoj 13. srpnja 2007. godine, a među mjerama i aktivnostima za provedbu migracijske politike je i mjera kojom se zahtijeva propisivanje obveze odjave hrvatskih državljana prilikom odlaska iz zemlje na razdoblje dulje od godinu dana. Ova odredba nužna je radi primjene Uredbe (EC) 862/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. godine o Statistici Zajednice o migracijama i međunarodnoj zaštiti. Ova Uredba obvezuje države članice da izvješćuju Eurostat, između ostaloga o iseljavanju, kojeg definiraju kao radnju kojom osoba, koja je do tada bila uobičajeno nastanjena na teritoriju države članice, prestaje biti uobičajeno nastanjena u toj državi članici u periodu od najmanje godinu dana, odnosno u periodu za koji se očekuje da će trajati najmanje godinu dana. Da bi Republika Hrvatska mogla provoditi odredbe citirane Uredbe, nužno je evidentirati odlaske u inozemstvo na razdoblje koje traje najmanje godinu dana.

Odredbama stavaka 6. i 7. tim je osobama propisana obveza da u roku od 15 dana od dana povratka u Republiku Hrvatsku o povratku obavijeste policijsku upravu ili postaju na čijem području imaju prijavljeno trajno boravište te je definirano kada se smatra da osoba boravi u inozemstvu duže od godinu dana.

Članak 4. Odredbom stavka 1. propisani su rokovi u kojima se mora prijaviti trajno i privremeno boravište i promjena adrese stanovanja. Odredbom stavka 2. propisano je da se privremeno boravište može prijaviti na razdoblje do godinu dana, a ako osoba u mjestu prijavljenog privremenog boravišta namjerava boraviti i nakon isteka roka od godine dana, odredbom stavka 3. propisana joj je obveza da u roku od 15 dana produži prijavu privremenog boravišta, s time da privremeno boravište ne može trajati duže od dvije godine. U slučaju kada osoba ostaje u mjestu privremenog boravišta duže od dvije godine, više se ne radi o privremenom boravištu nego o trajnom te je osoba dužna prijaviti u tom mjestu trajno boravište. Ovom odredbom nastoji se onemogućiti zlouporabu instituta privremenog boravišta, odnosno onemogućiti građane da u mjestu u kojem žive i rade niz godina, uzastupno prijavljuju privremeno boravište, a da trajno boravište imaju prijavljeno u mjestu rođenja ili u drugom mjestu u kojem rijetko borave, čime izbjegavaju svoje obveze, prvenstveno prema jedinicama lokalne samouprave na čijem području žive i rade. Odredbom stavka 4. propisane su iznimke kada se privremeno boravište može produžavati tako da traje duže od dvije godine, koje su uvjetovane obrazovanjem, zaposlenjem na određeno vrijeme ili obavljanjem funkcije za koju osoba ima vremenski ograničen mandat te smještajem u raznim ustanovama (domovi za starije i nemoćne osobe, učenički i studentski domovi, kaznionice, zatvori, odgojne ustanove, domovi za žrtve obiteljskog nasilja, skloništima za žrtve trgovanja ljudima i sl.) Prema odredbi stavka 5. nadležna policijska uprava ili postaja mora osobi izdati potvrdu o prijavi trajnog ili privremenog boravišta i promjeni adrese stanovanja te potvrdu o odjavi trajnog boravišta u slučaju iseljenja u inozemstvo.

Članak 5. Odredbama ovoga članka propisano je da se prijava i odjava trajnog i privremenog boravišta i prijava promjene adrese stanovanja podnosi osobno, a prijave za maloljetne osobe i osobe lišene poslovne sposobnosti podnose roditelji odnosno skrbnici. Maloljetnoj osobi se trajno boravište prijavljuje na adresi na kojoj su prijavljeni njeni roditelji, a ako su roditelji prijavljeni na različitim

adresama, trajno boravište se maloljetnoj osobi prijavljuje na adresu jednog od roditelja uz suglasnost drugog roditelja koji na toj adresi nije prijavljen.

Ako roditelji maloljetne osobe ne žive u obiteljskoj zajednici prijavu trajnog boravišta maloljetne osobe može podnijeti samo roditelj s kojim maloljetna osoba živi na temelju odluke nadležnog tijela i trajno boravište maloljetne osobe može se prijaviti samo na adresi tog roditelja. Međutim, u praksi se događa da do donošenja odluke nadležnog tijela o tome s kojim će roditeljem maloljetna osoba živjeti prođe dosta vremena te se maloljetnoj osobi ne može prijaviti trajno boravište na adresi jednog roditelja bez suglasnosti drugog roditelja, koji obično odbija dati suglasnost. Bez prijavljenog trajnog boravišta maloljetna osoba je onemogućena u ostvarivanju određenih prava koja proizlaze iz trajnog boravišta kao primjerice pravo na zdravstvenu zaštitu ili pravo na upis u predškolske ili školske ustanove. Kako bi se izbjegle navedene situacije, odredbom stavka 5. propisano je da će se u slučajevima kad još nije donesena odluka nadležnog tijela o tome s kojim će roditeljem maloljetna osoba živjeti, maloljetnoj osobi trajno boravište prijaviti na adresi roditelja s kojim stvarno živi, uz suglasnost centra za socijalnu skrb. Prijedlog za dodavanje ovakve odredbe uputila je i Pravobraniteljica za djecu Republike Hrvatske.

Članak 6. Ovom odredbom policijskim upravama i postajama Ministarstva unutarnjih poslova daje se ovlast za donošenje rješenja kojim će utvrditi trajno boravište osobama koje nemaju mjesto stanovanja niti sredstava kojima bi mogle namiriti potrebu stanovanja - beskućnicima i to na adresama tijela ili ustanova u kojima ostvaruju pravo na smještaj, jer je to jedina adresa s kojom su te osobe na neki način povezane i na kojoj ih se eventualno može pronaći. O obavljenoj prijavi trajnog boravišta policijska uprava ili postaja će obavijestiti tijelo ili ustanovu u kojoj beskućnik ostvaruje smještaj, a kada tijelo ili ustanova dostavi obavijest da beskućnik kod njih više ne ostvaruje pravo na smještaj, policijska uprava ili postaja će ga odjaviti s adrese tijela ili ustanove. Beskućnici koji ne koriste usluge nikakvih tijela ili ustanova dužni su policijskoj upravi ili postaji dostaviti adresu za kontakt, koja može biti kod bilo koje fizičke ili pravne osobe koja se s time suglasi, a može biti i poštanski pretinac.

Članak 7. Ovom odredbom propisana je obveza osoba koje su smještene u raznim ustanovama da prijave privremeno boravište na adresama tih ustanova, sukladno pravilima o unutarnjem redu tih ustanova.

Članak 8. Ovom odredbom je propisano da se kod prijave i odjave trajnog i privremenog boravišta i prijave promjene adrese stanovanja potrebni podaci daju policijskoj upravi ili postaji na obrascu čiji će sadržaj ministar nadležan za unutarnje poslove propisati pravilnikom i koji mora biti dostupan osobama koje će ga koristiti.

Članak 9. Ovom odredbom je propisano koje podatke osoba mora dati prilikom prijave i odjave trajnog ili privremenog boravišta te prijave promjene adrese stanovanja, a osoba je obvezana na davanje točnih i istinitih podataka.

Članak 10. Prilikom prijave trajnog i privremenog boravišta i promjene adrese stanovanja osoba mora dati pisanu izjavu da se u mjestu i na adresi trajnog ili privremenog boravišta nastanila i da ima osigurane uvjete stanovanja. Radi racionalnosti izjava se daje i potpisuje na obrascu na kojem se daju ostali podaci potrebni kod prijave. Time se ne ograničava pravo na slobodno kretanje i biranje boravišta, već se samo traži da podnositelj prijave izjavom potvrdi da se u mjestu i na adresi gdje prijavljuje trajno ili privremeno boravište ili promjenu adrese stanovanja nastanio i da ima osiguran stan (osigurane uvjete stanovanja), što je nužna pretpostavka da bi se negdje moglo boraviti. Osoba koja prijavljuje trajno i privremeno boravište ili promjenu adrese stanovanja kod druge osobe odnosno kod stanodavca, osim izjave da se u mjestu i na adresi trajnog ili privremenog boravišta nastanila i da ima osiguran stan (osigurane uvjete stanovanja), mora pribaviti i suglasnost stanodavca za prijavu. Time se štiti pravo stanodavca te se onemogućava da treće osobe, bez njegove suglasnosti, na adresi nekretnine koju on posjeduje prijave trajno ili privremeno boravište.

U slučaju sumnje u danu izjavu (primjerice: osoba navodi adresu na kojoj nema nikakvih stambenih objekata i sl.) prije evidentiranja prijave u zbirci podataka o trajnom i privremenom boravištu, policijska uprava ili postaja izvršit će terensku provjeru na toj adresi radi utvrđivanja istinitosti izjave. Terensku provjeru izvršit će i u slučaju prijave trajnog i privremenog boravišta osobe koja dolazi iz druge države, kako bi se utvrdilo je li se osoba nastanila u Republici Hrvatskoj. Ako se terenskom provjerom utvrdi da na adresi na koju osoba želi izvršiti prijavu nema stambenih objekata ili da se osoba nije nastanila na adresi na kojoj želi izvršiti prijavu, policijska uprava ili postaja u zbirci podataka o trajnom i privremenom boravištu neće evidentirati prijavu trajnog ili privremenog boravišta ili promjene adrese stanovanja. Stranci će o tome dostaviti pisanu obavijest na adresu koju je u obrascu prijave navela kao adresu s koje se doseljava na novu adresu koju želi prijaviti.

Protiv takvog postupanja policijske uprave ili postaje osoba će moći izjaviti prigovor čelniku policijske uprave ili postaje, sukladno članku 156. Zakona o općem upravnom postupku ("Narodne novine" broj: 47/09.). Čelnik policijske uprave ili postaje će povodom prigovora donijeti rješenje protiv kojeg će nezadovoljna stranka moći izjaviti žalbu Povjerenstvu za žalbe koje imenuje Vlada Republike Hrvatske.

Članak 11. Ovom odredbom propisana je obveza pravnih osoba, obrtnika i fizičkih osoba koje pružaju usluge smještaja da prijave policijskoj upravi ili postaji na čijem se području nalaze privremeno boravište osoba kojima pružaju usluge smještaja duže od tri mjeseca.

Članak 12. Ovim odredbama policijskim upravama i postajama daje se ovlast da brišu upis u zbirku podataka o trajnom i privremenom boravištu osoba za koje se utvrdi da na prijavljenoj adresi trajnog boravišta nisu nikad živjele kao i osoba koje su živjele na adresi prijavljenog boravišta, ali su odselile u neko drugo mjesto u Republici Hrvatskoj ili su iselile iz Republike Hrvatske, a nisu prijavile promjenu trajnog boravišta odnosno odjavile trajno boravište u Republici Hrvatskoj.

Postupci brisanja pokrenut će se po službenoj dužnosti na temelju podataka koje utvrdi sama policijska uprava ili postaja ili podataka koje joj dostave tijela javne vlasti ili zainteresirane pravne i fizičke osobe. Tijela javne vlasti moraju obavijestiti nadležnu policijsku upravu ili postaju kada u provođenju postupaka iz svoje nadležnosti dođu do saznanja da osoba ne živi na adresi prijavljenog trajnog boravišta. Prije brisanja upisa u zbirci podataka o trajnom ili privremenom boravištu policijska uprava ili postaja mora utvrdi sve činjenice i okolnosti na temelju kojih može nedvojbeno zaključiti živi li osoba na adresi prijavljenog trajnog boravišta. Odredbom stavka 4. propisano je koje činjenice policijska uprava ili postaja naročito mora utvrditi.

Iznimno, postupci brisanja neće se provoditi za osobe koje su na privremenom radu ili školovanju u inozemstvu, ako su svoj odlazak prijavile u skladu s odredbama ovoga Zakona, kao ni za osobe koje su obuhvaćene programom obnove ili stambenog zbrinjavanja, ako im nekretnina još nije obnovljena, vraćena ili nisu na drugi način stambeno zbrinute u Republici Hrvatskoj.

Članak 13. Ako u provođenju postupka brisanja upisa u zbirci podataka o trajnom i privremenom boravištu policijska uprava ili postaja dođe do podatka o mjestu u Republici Hrvatskoj u kojem osoba neprijavljeno živi, obavijestit će mjesno nadležnu policijsku upravu ili postaju, koja će upozoriti osobu na obvezu prijave trajnog boravišta i pravne posljedice neizvršenja te obveze.

Članak 14. Ovom odredbom propisano je da je voditelj zbirke podataka o trajnom i privremenom boravištu ministarstvo nadležno za unutarnje poslove te je propisano koje podatke sadrži zbirka osobnih podataka o trajnom i privremenom boravištu. Navedena zbirka podataka vodi se na središnjem informacijskom sustavu ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, a adresni podaci moraju biti usklađeni s propisima kojima se uređuje vođenje prostornih jedinica. Ministru nadležnom za unutarnje poslove daje se ovlast da pravilnikom propiše način vođenja zbirke podataka o trajnom i privremenom boravištu.

Voditelj zbirke podataka o trajnom i privremenom boravištu dužan je nadležnom tijelu koje vodi popis birača elektroničkim putem bez odgode dostavljati podatke o svim promjenama u zbirci podataka za osobe koje su navršile 18 godina života, sukladno odredbama zakona kojim se uređuje vođenje popisa birača.

Članak 15. Ovom odredbom propisano je pod kojim se uvjetima može vršiti obrada osobnih podataka sadržanih u zbirci podataka o trajnom i privremenom boravištu te davati podaci iz te zbirke.

Članak 16. i 17. Odredbama ovih članaka propisane su sankcije za osobe koje ne postupaju u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Članak 18. Odredbom stavka 1. propisano je da se prijave prebivališta i uobičajenog boravišta koje su izvršene prema odredbama važećeg Zakona o prebivalištu i boravištu građana smatraju prijavama trajnog i privremenog boravišta u smislu odredbi ovoga Zakona, tako da osobe koje su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona prijavile prebivalište ne moraju prijavljivati trajno boravište, a osobe koje su prijavile uobičajeno boravište ne moraju prijavljivati privremeno boravište.

Odredbom stavka 2. propisana je obveza svim građanima koji su prijavili prebivalište prije stupanja na snagu ovoga Zakona da u policijskoj upravi ili postaji ili na web stranicama Ministarstva unutarnjih poslova provjere podatke o svom prebivalištu, a Ministarstvo je dužno takvu provjeru zabilježiti. Ukoliko je u zbirci podataka evidentirana adresa na kojoj osoba više ne živi, prema odredbi stavka 3. osoba je dužna policijskoj upravi ili postaji na čijem području živi prijaviti novo trajno boravište. Odredbom stavka 4. propisano je da se protiv osoba koje u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona prijave trajno boravište u mjestu i na adresi gdje stvarno žive neće pokretati prekršajni postupci zbog prekršaja propisanih prekršajnim odredbama ovoga Zakona.

Osobama koje se danom stupanja na snagu ovoga Zakona nalaze u inozemstvu duže od godinu dana ili su na privremenom radu ili školovanju u inozemstvu, odredbom stavka 5. ostavljen je rok od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona u kojem o tome moraju obavijestiti policijsku upravu ili postaju na čijem području imaju prijavljeno trajno boravište ili nadležnu diplomatsku misiju - konzularni ured Republike Hrvatske na čijem području borave u inozemstvu.

Odredbom stavka 6. ista obveza je propisana i za osobe koje su obuhvaćene programom obnove ili stambenog zbrinjavanja i nalaze se u inozemstvu, a nekretnina im još nije obnovljena, vraćena ili nisu na drugi način stambeno zbrinute u Republici Hrvatskoj.

Osobama koje ne ispune obveze propisane odredbama stavka 2., 5. i 6. ovoga članka, u zbirci podataka o trajnom i privremenom boravištu u Republici Hrvatskoj upisat će se bilješka o neažurnom podatku trajnog boravišta.

Članak 19. Ovom odredbom ministru nadležnom za unutarnje poslove dana je ovlast da u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona propiše sadržaj obrazaca prijave i odjave trajnog boravišta, prijave privremenog boravišta i prijave promjene adrese stanovanja, kao i način vođenja zbirke podataka o trajnom i privremenom boravištu. Do donošenja ovog propisa primjenjivat će se Pravilnik o obrascima i evidenciji prijave prebivališta i boravišta građana ("Narodne novine" broj: 54/91, 67/96 i 149/02).

Članak 20. Ovom odredbom propisano je da će se postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršiti prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 21. Danom stupanja na snagu ovoga Zakona pojam prebivalište koji se koristi u drugim važećim propisima smatra se trajnim boravištem, a pojam uobičajeno boravište smatra se privremenim boravištem te se prava i obveze koje su bile utemeljene na prijavljenom prebivalištu nastavljaju koristiti odnosno ispunjavati na temelju prijavljenog trajnog boravišta, dok se prava i obveze utemeljene na prijavljenom uobičajenom boravištu nastavljaju koristiti odnosno ispunjavati na temelju prijavljenog privremenog boravišta.

Članak 22. Ovom odredbom propisano je da danom stupanja na snagu predloženog Zakona prestaje važiti Zakon o prebivalištu i boravištu građana ("Narodne novine" broj: 53/91 i 11/00) i pojedine odredbe propisa kojima su određene novčane kazne za privredne prijestupe i prekršaje.

Članak 23. Ovom odredbom propisan je dan stupanja na snagu ovoga Zakona.